

Den diakonale fromhetstypen

Biskop Erling Utne var formann i Hovedkomitéen for Diakonilandsmøtet, og holdt også åpningsforedraget. Vi gjengir det noe forkortet og redigert fra lydbånd.

Biskop Utne.

Det emblem som dette møtet har fremstiller i en strektegning — fotvaskingen i korsets tegn. Det er viktig for vårt emne at vi gir akt på det som skjedde nettopp siste kvelden da Jesus var sammen med sine disipler. Da illustrerte han det som lå ham for alvor på hjertet. Midt under nattverdsmåltidet hendte det som evangelisten Johannes forteller meget nøye. Jesus reiste seg, la kappen av seg, tok et linklede og bandt opp om seg, og så helte han vann i et fat og begynte å vaske disiplenes føtter. Det skjedde helt utenom ritualet for vasking som ellers skjedde ved alle jødernes måltider. Det var helt uhørt at Jesus — deres Herre og Mester gjør denne handling mot dem. Peter protesterer spontant og vegrer seg.

Jesus ville ha sagt oss noe som vi i kirken siden aldri må glemme. Han vil ha sagt oss hva ekte fromhet og ekte kristendomsform skal være i hans menighet. Jesus foretar fotvaskingen med en høytidelighet som om han aktet å innstifte fotvaskingen som en rituell handling i kirken.

Ved fotvaskingsseremonien siste kvelden vil Jesus ha prentet inn i oss hva kristen fromhet er. Da Jesus var ferdig med sin lignelsehandling sier han: Forstår dere det jeg har gjort med dere. Der kaller meg Herre og mester, og dere gjør det med rette, for jeg er det. Når jeg som er deres Herre og Mester har vasket deres føtter, så er dere også skyldig å vaske hverandres føtter. Jeg har gitt dere et forbilde, slik jeg har gjort mot dere skal også dere gjøre mot hverandre. Vet dere dette så er dere salige.

JESU FROMHETSIDEAL.

Det er ingen tvil om hva slags fromhetsideal Jesus vil forkynne. Det er idealet av trellen som er alles tjener og rede til den ringeste gjerning, også det å vaske «beina» på folk. Helliggjørelse er for Jesus fotvasking, det vil si uten lignelser, ydmyk tjeneste for nesten.

Jesu fromhetstype er nettopp den tjenende fromhetstype, den diakonale fromhetstypen. Vi vet alle sammen her hva fremmedordet «diakoni» kommer av? Det kommer av det greske substantivet «diakonia» — som egentlig betyr å varte opp ved bordene — og som har fått den vanlige betydning «tjeneste». Og tjeneste for nesten, det er det som Jesus vil at vi skal jage etter. Det er hans fromhetsideal, den som vil være stor blant dere han skal være andres tjener og den som vil være den fremste blant dere han skal være alles trell.

Man må merke seg at fotvaskingen skjer i forbindelse med nattverden, og derved vil Jesus ha sagt at tjenesten for nesten springer fram av hans døds kraft, av hans egen tjeneste for oss like inn i døden. Jesus vil ha sagt at kors og diakoni er uadskillige.

Diakoni og menighet hører også sammen — Jesus vasket sine disiplers føtter. Alt dette lærer fotvaskingen helt elementært om diakoniens vesen. Når vi leser i Det nye testamentet så merker vi oss også at begrepet — «tjeneste» og det å tjene — er hovedbegreper i Det nye

testamentet. De forekommer veldig hyppig og de står i vesentlige passasjer i Jesu liv, og har stor tyngde. Det er få ting som bibelforskningen er så enige om som at ordet tjeneste er en av troens vesentligste ytringsformer i Det nye testamentet. Diakoni er derfor ikke et fenomen som bare fungerer i visse interessegrupper innen menighetene våre, nei den er noe som har med alles kristenliv å gjøre — den er noe helt vesentlig ved selve troens vesen og funksjon — den er den levende tros genuine kjennetegn.

DEN DIAKONALE FROMHETSTYPE.

Men til alle tider er det i alle kirkesamfunn vanskelig å holde oppe det vi kaller den diakonale fromhetstype. Vi ser i vår egen tid, de fleste mennesker — når det gjelder helliggjørelse — hva er de opptatt av. Det er dette hvordan kan jeg bli mest mulig syndfri — få seier over mine fristelser og synd — hvordan kan jeg bli mest mulig åndsfull? Det er syndfrihetsproblematikken og åndsfuldeproblematikken som dominerer helliggjørelsesforkynnelsen vel også på mange måter i vår tid. Og den som er prest og driver sjelesorg han merker det. Folk klager over at de ikke får seier over sine synder, at de er så uåndelige.

Det er få som har nød for den Lasarus som Gud har lagt foran deres dør. Og det er ikke for mange mellom oss som er opptatt og i nød p.g.a. de forsømmelser som vi enkeltvis og som kirke virkelig skulle ha.

EVANGELISK LUTHERSK LÆRESYN.

Det som særpreger evangelisk luthersk læresyn når det gjelder helliggjørelsen — er at egentlig står ikke spørsmålet om syndfrihet og åndsfulde i sentrum av interessen, men tydelig tjeneste for nesten. I vår kirkes lære om helliggjørelsen oppdager vi at det hele er veldig trappet ned til det helt enkle å gjøre gode gjerninger. Den som vil være en evangelisk luthersk kristen lærer når han leser i bekjennelsesskriftene to ting — for det første at vi rettferdiggjøres ved troen alene — troen alene på Jesus, og det andre — at troens sanne frukt skal vise seg i gode gjerninger i mot menneskene. Det er disse to emner som egentlig det meste dreier seg om.

Vi lærer i vår bekjennelse og i vår kirke ikke egentlig å stille det spørsmål: Hvordan skal jeg bli from? Men vi lærer å stille det spørsmål: Hvor er min bror? Hvor er din bror? At en kristen ligger i hensynsløs krig med sine synder — det står det mye om i bekjennelsen. De skal daglig leve i omvendelse, og det er nødvendig for at troen kan bestå. At en kristen også skal vandre i ånden og søke den hellige ånds ledelse og

fylde og leve i bønn, det står det også mye om. Det er naturlige følger av et normalt kristenliv. Men når det gjelder å realisere helliggjørelse i positiv bibelsk mening så er det alltid tale om å gjøre gode gjerninger mot våre medmennesker. Det består i det store bud: «Du skal elske din neste som deg selv.» Budet om nestekjærlighet som er et bud først om kjærlighet til brødrene og så denne kjærlighet til alle mennesker, selv våre fiender. Det samler alt om seg.

Dere husker at Jesus la hele sin mektige tale om kristen livsstil og kristen fromhet i bergprekenen. Han toppe det alt sammen i det som vi kaller den gyldne regel: «Alt dere vil at menneskene skal gjøre mot dere — det skal dere også gjøre mot dem, for dette er loven og profetene i en sum», sier han.

Og legg merke til at like etter så taler Jesus om å gå inn gjennom den trange port, og gå opp på den smale vei. Vi må merke oss nettopp sammenhengen her med den gyldne regel. Meningen er sikkert av Jesus at den virkelige trange port for vårt kjød, er vårt gamle menneske og den virkelige trange vei er det gamle menneske. Det er det å gå inn gjennom porten som fører ut til vår neste og gå opp på veien til vår neste og måtte være hos ham og med ham og bære hans bud. For det er selvpøttheten, sentringen om oss selv som er generalsynden i vårt liv. Lignelsen om den barmhjertige samaritan, som Luther tolker allegorisk, sier han ganske morsomt at eselet, som samaritanen red på, er et bilde på vårt kjød, vårt gamle menneske. Vi lærer først å gå ned av eselet, altså kjødet som rir oss før vi må stige ned for å ta oss av vår neste. Vi tyner vårt kjød først ved å løfte vår neste opp på eselet, opp på kjødet og tvinge vårt gamle menneske til å bære ham og ri ham. Det er en dyp åndelig lov som Luther her forkynner for oss, nemlig at tjenesten for nesten er den mest effektive form for korsfestelse av selvlivet.

GUDS ORD OG DE GODE GJERNINGER.

Vi må for å bli diakonale kristne ha lært å gi akt på hva Guds ord sier om gode gjerninger. Jesus sier jo i selve bergprekenens tema — la deres lys skinne for menneskene for at de kan se deres gode gjerninger og for deres skyld prise deres far i himmelen. Det er et veldig viktig prinsipielt tematisk ord av Jesus. Vi hans disipler er altså verdens lys først og fremst med våre gode gjerninger, og det er tydelig i hele bergprekenen at disse består i en ny lovoppfyllelse i nestekjærlighet. De gode gjerninger skal sees av den vantro verden like tydelig som en by som ligger på et høyt fjell og ikke kan skjules. Disse våre gode gjerninger skal manifestere evangeliets kraft slik at ordet om Jesus som verdens Frelser og Her-

re når det forkynnes (det er jo alene det som kan skape tro) så skal disse våre gjerninger som verden har sett forberede denne verdens barn til å tro evangeliet, ha undergravet og underminert deres vantro og motstand mot evangeliet. Paulus sier også et viktig ord i Efes. 2, 10: «I er Hans verk, skapt i Kristus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skal gå inn i dem». Vi er altså skapt med den hensikt at vi skal realisere gode gjerninger som ledd i Guds frelsesplan.

LUTHER.

Luther har mange fine ting om dette som vi også bør merke oss. Jeg siterer: Hele kristenlivet består av to ting — det å tro og det å elske, eller å motta velgjerninger fra Gud og vise velgjerninger mot sin neste. Likesom den hele skrift driver på med begge deler, det ene kan ikke være det andre foruten. Jo fastere noen tror, dess flittigere og villigere er han til å hjelpe sin neste. Således driver troen kjærligheten og kjærligheten øker troen. Ved det å tro og elske blir likesom mennesket satt imellom Gud og nesten, så han ovenfra mottar og nedentil gir ut. Han blir likesom et rør hvorigjennom den guddommelige godhet uten opphold slipper til andre mennesker. Han sier videre: Alt Gud gir oss, det gir han oss bare for at vi skal tjene vår nødlidende bror, vi skal stille vår hellighet, vår visdom, vår anseelse, våre eiendeler til de trengende syndige, foraktede medmenneskers tjeneste. Du skal ikke gå omkring å spørre om hva du skal gjøre for å bli from, men gå hen og tjen din neste, hjelp og råd ham og gjør alt godt mot ham, derpå står det aldeles og ganske.

Presten og levitten i denne lignelsen om den barmhjertige samaritan tolker Jesus slik at disse representerer fromhetstyper som er underbibelske. Vi husker jo at de gikk forbi sin bror i nød. Deres fromhet var konsentrert om dem selv, om deres egen oppbyggelse, om deres egen lovoppfyllelse, de kom fra Jerusalems tempel, og hadde kanskje vært på et tre, fire dagers helliggjørelsesmøte, men de går like forbi da de på veien til Jeriko ser denne mann som ligger halvdød ved veien. De ser ham, men ynkedes ikke, han angår dem ikke for alvor, for han er ikke innebygget i deres fromhet og i deres gudsfrykt. De gjorde derfor, eller våger derfor ikke, noe for å redde ham, deres fromhet var ikke nesteorientert og diakonalt orientert. Samaritanen derimot representerte den diakonale fromhetstypen, han ser sin brors nød, han ynkedes inderlig, han ser Guds kall og utfordrer i hans elendighet. Han ser at Gud har lagt ferdig en gjerning som han skal gå inn i, han er rede til innsats og til offer.

Lignelsen blir av Luther tolket slik at den barmhjertige samaritan egentlig er Jesus selv,

mannen ved veien er en representant for oss som han har frelst og reddet inn i sin menighet, for slik blir vi frelst. Jesus kommer forbi der hvor vi er. Jesus går ikke forbi. Jesus heller sin helbredende olje og vin i våre sår. Jesus bærer oss til herberget, og det er sin kirke på jorden, sier Luther, og der stiller han med oss og koster på oss alt det vi trenger for å friskne til, for tilslutt å skrive oss ut helt friske på oppstandelsens dag. Det er han som i lignelsen gir oss et eksempel og sier: «Gå du hen og gjør likeså».

Det er slik kristendom Jesus vil ha i Den norske kirke også. Hans legeme i verden i dag, det er jo våre menigheter og de skal fremdeles bære hans skikkelse og preg, den barmhjertige samaritans skikkelse. Ved dette har jo Luther gjort hele diakonien kirkelig og siktet den inn på medmenneskers eschatologiske frelse. Det er neste-kjærlighet som sikter på å søke folk hjem til Gud, søke dem hjem til Guds rike, sikter på å føre dem frem til oppstandelse og evig liv. Luther sier at de gjerninger som hjelper andre mennesker til tro de er de første og fornemste, og derpå skal også alle utvortes gjerninger mot nesten følge på. Alt heter kjærlighetsgjerninger når de gjøres i troen. Det er videre viktig at vi lærer å tale rett og bibelsk fyldig om de gode gjerningers betydning i kristenlivet.

De gode gjerninger er troens beste kjennetegn, og skal den diakonale fromhetstypen og den diakonale helliggjørelseslære bryte igjennom for alvor i vår Lutherske kirke, må vi få frimodighet til å tale på en helt annen måte om gode gjerninger. Det har vært, og det er tildels, en hel del kristne kretser som har en merkelig allergi mot å høre om gode gjerninger, og har frykt for å høre om gode gjerninger og deres betydning i kristenlivet. Det er en stor misforståelse å tro at ikke Luther taler sterkt og inntrengende om gode gjerninger, tvert i mot har ingen talt om dem som han.

Jeg siterer igjen vår kirkefar: «Troen alene rettferdiggjør, men troen er aldri alene, den er alltid sammen med kjærligheten».

Og et annet sted: «Det er like umulig å skille gjerninger fra troen som det er å skille varmen fra ilden». Dette har jo da også apostelen sagt så klart: «For Gud gjelder bare tro virksom i kjærlighet.» Luther sier igjen: «Hvor gode gjerninger ikke følger, der er troen falsk og ikke riktig. Og det er farlig å være en kristen som holder seg reservert og skeptisk straks noen taler om gode gjerninger. Er du i en slik situasjon må du hjelpes, og da må du hjelpes av Guds ord og vår kirkes lære til å skille klart mellom det som bibelen kaller lovgjerninger og gode gjerninger, for lovgjerninger de skal du frykte. Lovgjerningerne forkaster skriften, men gode gjerninger priser skriften og de må du gi akt på skal du være og bli en rett kristen. Det er viktig at vi holder fast

at vår frelsesvisshet står og faller med det vi kaller rettferdiggjørelsen av tro alene uten lovgjeringer. I Gal. 2, 16 har vi det klassiske sted: *«Men vi vet at et menneske blir ikke rettferdig for Gud som loven krever, men bare ved troen på Jesus Kristus.»*

Derfor trodde også vi på Jesus Kristus så vi kunne erklæres rettferdige ved troen på Kristus og ikke på grunn av lovgjeringer, for intet menneske blir rettferdiggjort for Gud på grunn av lovgjeringer. Det er viktig å vite hva bibelen mener om lovgjeringer. Det er de gjerninger som vi gjør for å bygge opp vår egen rettferdighet, vår egen rettferdighet for Gud. Lovgjeringer er videre de gjerninger som er uttrykk for de gjerninger vi gjør som naturlige mennesker, som ikke har fått Guds ånd og er født på ny ved troen på Jesus.

Guds lov er åndelig, står det i Bibelen, og krever en åndelig oppfyllelse. Det vil si at bare de som har den hellige ånd kan virkelig gjøre gode gjerninger i den mening som bibelen taler om.

DE GODE GJERNINGERS VIRKEOMRÅDE.

Sier Guds ord noe om hvem våre gode gjerninger og vår diakonale tjeneste først og fremst skal være rettet mot. Gjør vi dette programmatisk hos apostelen: «La oss gjøre det gode mot alle, men mest mot dem som er våre søsken i tro.» Gal. 6, 10, mest mot troens egne folk, som det står i den gamle oversettelsen. Diakonien springer ut av Kristus-samfunnet, og retter seg først og fremst mot Kristussamfunnet, mot menigheten — Kristi legeme. Den diakonale fromhet skal ikke minst kjennes på omsorgen for våre trossøsken, og den er frem for alt i Det Nye Testamentet beskrevet som broderkjærlighet i funksjon. Faget diakoni er som genuin diakoni familiekjærlighet i første omgang, og menighetspleie i kirkens rom skal først og fremst tjene det folk som er en eschatologisk nyskapelse i verden, Guds eiendomsfolk, den skal tjene det folk som allerede i dette tidsløp skal demonstrere Guds frelsende kjærlighet, som forener oss til ett, en slekt som har splittet og adskilt — forene oss i et nytt forunderlig folkelegeme, hvor det heter: «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke trell eller fri, her er ikke mann eller kvinne, men alle er en i Kristus Jesus». Og dette er diakoniens fantastiske primær oppgave, nemlig å elske fram dette i menigheten, som en demonstrasjon og presentasjon av evangeliets kraft i vår splittede verden. Det skal være et folk i denne verden som alle sier: «Se hvor de elsker hverandre», og hvor ingen lenger er ensom og fattig og lidende uten total omsorg — til legem, sjel og ånd. Og derfor lærer Jesus oss at troens ekthet på dommedag skal prøves på hva vi har gjort mot en av disse minste brødre.

I den mektige domslignelsen i Matt. 25 om fårene og gjetene er det veldig viktig å få tak i poenget. Vi skal ikke prøves på hva vi har gjort mot mennesker i sin alminnelighet, men mot dem som har vært så ett i livsamfunnet med Jesus, at hen sier at det som dere har gjort mot en av disse mine minst små, eller minste brødre står det — det har dere gjort mot meg. Det er menighetens mysterium, nemlig at den er Kristi legeme som er denne lignelsens hemmelighet, og den lærer oss at den diakonale fromhet først og fremst skal verifisere seg som kristen søskenkjærlighet. Lignelsen skal forstås, ikke minst ut fra kirkens kontinuerlige trengsels og forfølgelses-situasjon. I slike tider viser det seg hvem som virkelig tilhører familien. I slike tider viser det seg om vi er lemmer av Kristi legeme, når en av Kristi brødre lider så lider vi alle.

Andre viktige kjennetegn på diakonal fromhet er at den viser seg i omsorg for alle mennesker, all menneskelig lidelse angår en diakonal kristen. Når Jesus i bergpregenen taler om den kristne nestekjærlighet så sier han de veldige ord: «Derfor skal dere være fullkomne likesom deres Himmelske far er fullkommen». Ordet er jo en oppsummering av hans krav om nestekjærlighet, den som også skal omfatte våre fiender — de som forfølger oss som menighet. Med fullkommen mener Jesus at vi skal være hele. Jesus vil vi skal være hele i vårt diakonale engasjement, ikke stykkevis så vi begrenser vår godhet til dem som er våre trossfeller og som er vennlige og sympatiske mot oss. Slik gjør jo også hedningene, sier han: Fullkommen her betyr alle omfattende, alle inkluderende i sin kjærlighet og sin godhet, slik som Gud har alle inkludert i sin godhet, for han lar sin sol gå opp over onde og gode, han lar det regne med velgjerninger over både venner og fiender. Og slik skal hans disipler som bærere av hans kjærlighet leve ut sin kjærlighet i verden.

Ved at all menneskelig nød angår oss, ved at vi velsigner dem som forfølger oss, gjør vel imot dem som forbanner oss og ber for dem som hater oss, så viser vi oss, sier han som vår fars rette barn.

Brorson har sagt det så fint: «Skal kjærlighet sin prøve stå, da må til din fiende den nå, at du er mild når han er vred — det er en kristen kjærlighet». Den kvalifiserte diakonale kjærlighet viser seg altså ved at den primært er rettet mot Kristi legeme, men også ved at den ingen grenser kjenner. Den diakonale kjærlighet er rettet mot alle Guds skapninger, for vi er alle skapt i Guds bilde og .kalf til det evige rike hos ham.

Etter det som jeg nå har sagt så blir altså heliggjørelsen ikke noe som vi eier i form av en relativ syndefrihet eller åndsfylde, men den er

Firts. side 174.

2. Dette foreslår Mjåseth når det også for han skulle være kjent:
  - a. Utvalget for epileptikeromsorgen har levert Hovedstyret sin innstilling, der det konkluderes med at Røysumtunet må utvikles og utbygges og bli skikkelig ivaretatt.
  - b. Utvalget peker også på den nød det er i samfunnet at det ikke finnes en pleieinstitusjon for Nord-Norge.
  - c. Lillebo har store utvidingsplaner, som skal være med å dekke den region hvor Nærlandheimen ligger.
  - d. Nærlandheimen er ikke ferdig bygningsmessig.
  - e. Landeskogen er også under omforming.
  - f. På Hamarmøtet 1973 la et utvalg frem en innstilling om diakonskole ved Nærlandheimen. En sak som bør ha høy prioritet i Forbundet.
  - g. Jan Olav Walding etterlyser en sak fra siste landsmøte, som også burde ha høy prioritet. Her synes virkelig å være nød som kaller på diakonal innsats.
3. «Det er fremdeles mye ugjort på nevnte felt-er,» uthevet i Bj. Måseths innlegg i «Diakonos» nr. 19 1976. Ja, ovenfor under pkt. 2 vil en se at ganske mye står igjen av påbegynte saksløsninger i Forbundets regi. Noen av sakene er tildels «gamle». Jeg tenker da på seken om diakonskole ved Nærlandheimen. Når en så ser på dette Forbundets handlingsprogram, vil det spørres om Mjåseths forslag er så beleilig å få seg forelagt.
4. «Bekymring for Diakonforbundets framtid» er også utslag i de fortolkninger Mjåseth har forsøkt på i henhold til mitt innlegg i «Diakonos» nr. 8. 1976. Jeg har den tro til medlemskapet at de vil finne ut av det, og innta standpunkter både til denne saken og andre saker når en ved debatt får klarlegge tingene sant og nøkternt.
5. Selv om jeg ikke kan «vedkjenne meg de store bekymringer» ser jeg likevel Mjåseths forslag så påtrengende at det er verdt å debattere.

Månedens kronikk

Forts. fra side 171.

noe vi hver dag må realisere i møte med nye medmennesker, i møte med nye gjerninger som kommer i vår vei og som venter på å bli gjort. Å være en diakonal kristen er å være med Jesus hos min neste, som Luther sier. Den diakonale fromhet eier vi ikke, den må stadig bli til i daglig ny lydighet og praksis i etterfølgelse. Hver dag må vi som Jesus sier — ta vårt kors opp, fornekte oss selv og følge ham. Det er først den diakonale fromhet som lærer oss gå og at omvendelsen er ikke bare en port, men en vei vi må gå hele livet.

DEN DIAKONALE FROMHET I KAMP.

Den diakonale fromhet er en dristig, en misjonerende fromhet som må ut i nærkamp mot de onde makter som slåss om våre medmenneskers sjel og legeme. Dei diakonale fromhet — er en fromhet som må gå inn i nærkamp med Satans rike — en fromhet som må gjøre innhugg i Satans domene — det er en fromhet i kamp på liv og død for å rive mennesker ut av den ondes grep. Den diakonale fromhets type er den type kristendom som ikke får isolere seg fra verden, som ikke heller bare må finne seg i å være i verden, men en fromhet som må sloss for å kjempe denne verden tilbake til Gud, slåss mot de okkupasjonsmakter som har invadert den og nå tatt Guds skapninger, våre medmennesker i

sin vold. Den diakonale fromhet er derfor kastet ut blant mennesker der de lider og går under i vår unge verden som er som et opprørt hav. Og la meg få slutte med å illustrer denne siden ved den diakonale fromhet ved å minne om en dramatisk episode som Johan Bojer skildrer i «Den siste viking». Dere husker han skildrer mesterlig en stormnatt på Vestfjorden, i den tiden da man enda seilte fiske under gamle seilforhold. Plutselig bryter uværet opp og hele fiskeflåten og hele havet står i kok, og natta blir full av ulykke. Jeg siterer:

Det hørtes skrik i natten, ikke av fuggel, men av menn som red på kvelv. Men det var ikke noe å gjøre med det, nå fikk enhver berge seg så best han kunne. Kobben til han Kristaver kantret, det lyder skrik fra fem mann i det de gikk rundt. Nå sitter de på skrevs og rir på kjølen og må klore seg fast for ikke å bli skylt bort. Per Susansa seiler lige forbi, han våger ikke å redde dem. Nå ser de han Jakob i Sjøblomsten dukke opp. Spendt spør de: Seiler han forbi han Jakob med? Men det tenkte ikke han Jakob. Det likna ikke han Jakob. «Hold dokk fast kara, vent kara, brølte han gjennom havet. Han visste hva han ville gjøre, han ville gjøre det rent vanvittige. Det eneste mulige. Han ville forsøke å snu i uværet. Å seile rett ned mot kobben, å seile rett over kvelvet. To karer på kvar sida, og hal dem inn, kommanderte han. Pass på kara, i neste øyeblikk så rir Sjøblomsten i rokk over kvelvet. Karaene hogg hver sin kammerat om bord. Det minte om å berge storfisker i båten. Stå på et halvt sekund, så fløy

JAPAN HAR HØYESTE SELVMORDS-PROSENT BLANT ELDRE.

Studerer vi de japanske tegn for gammel, finner vi at de egentlig betyr: å samle år, eller den som samler år.

Gjennom uminnelige tider har den eldre generasjon i Japan nytt respekt og aktelse for sine samlede år og den livsvisdom de måtte ha brakt. De gamle ble sett opp til og tatt vare på. Tragisk er det derfor å konstatere at Japan i dag har den høyeste selvmordsprosent blant eldre i verden. Flere og flere ser ut til å finne at de aldrende år ikke lenger er verd å samle. Hva er årsaken?

En av de uunngåelige konsekvenser i et land med økende levestandard, er et økende antall eldre mennesker. Dette skyldes hovedsakelig økende leve-alder og synkende fødselstall.

I Europa økte den aldrende befolkning (over 60 år) over en ganske lang periode på 120-200 år (fra 8-20%), men i Japan har skiftet foregått i en nesten eksplosjonslignende fart. Inntil den 2. verdenskrig var den gjennomsnittlige leve-alder i underkant av 50 år, mens den i dag er 70 år for menn og 76 år for kvinner. For bare fire år siden var 7,1% av befolkningen over 60 år. I dag er tallet økt til 11,6%.

Denne voldsomme økningen av eldre har ført til at de eldres problemer har økt både i mengde og omfang, uten at samfunnet på langt nær har maktet å følge opp.

de videre gjennom sjørøkk i mørket, men fire mann var berget om bord, og Jakob hørte dem si: «Takk kjære Gud, takk Herre Jesus.»

Dette er et bilde på dristig diakoni. Jeg tror det er den vi trenger fremover mer av i våre menigheter i det åndens uvær som brygger opp, og som for alvor skal brygge opp i endetiden når hav og brenninger bruser og folk faller i fortvilelse og angst over alle de demoniske makter som kommer til å bryte på. Da må vi få en fromhetstype som er som et livredningskorps, vi må få menigheter som er som redningsfartøyer, som er ute i stormen for å redde mennesker som rir på kvelv i brått og brann. Da duger ikke lenger med bare stasjonerte, etablerte menigheter som har satt opp en plakat på stranda: Skipbrudne kan henvende seg her — og som sitter trygt og varmt med kaffen, varme og tørre klær til eventuelt noen driver i land.

Jesus har ofte talt om denne dristige og farefylte misjonerende fromhet, han levde den selv

De eldre var tidligere tider barnas og familiens ansvar, men den økte urbaniseringen har gjort at det gamle familie-system er i ferd med å gå i oppløsning. Flere og flere av de eldre må nå klare seg selv både økonomisk og materielt.

Mens en i Norge og andre europeiske land de siste åra har arbeidet for å få senket pensjonsalderen, har en i Japan arbeidet for å få hevet den. Det kan en forstå når ca. 40% av bedriftene (deriblant stat og kommune) pensjonerer sine arbeidere ved 55 år. Selv om de får en ganske høy avskjeds-bonus, avhengende av bedriftens størrelse, så er det umulig å leve på denne i omkring 20 år til.

De fleste får også alderspensjon, men den utgjør bare ca. 10% av vanlig lønn, og for mange enda mindre.

Ifølge «The National Federation of Clubs for the Aged», lever omkring 750.000 alene, og av disse er 380.000 sengeliggende.

Det går knapt en dag uten at avisen forteller om en enslig mann eller kvinne som har begått selvmord, eller en enslig som blir funnet lenge, opptil flere måneder, etter sin død.

Over 10% av de enslige eldre blir funnet på denne måten. Videre er det over 6000 eldre (over 60 år) som hvert år tar sitt liv p.g.a. ensomhet, dårlige boligforhold, økonomiske bekymringer etc.

En stor del av de enslige eldre får besøk av sine barn eller slektninger bare en — tre ganger

Forts. side 179.

ut. Han gikk like inn i Satans gap for å redde oss, og det kostet ham livet. Endetiden vil kreve offer av oss alle, noen vil måtte miste livet står det i Guds ord. Alle må vi være rede til at kampen skal koste oss offer. Så sier apostelen: Hva kjærlighet er har vi lært av Herren Jesus, han som gav sitt liv for oss. Så er også vi skyldig å gi vårt liv for brødrene.

Må Gud fremme en mer diakonal fromhetstype mellom oss. Må Gud skape mere diakonale menigheter som innad har levende kjærlighet og omsorg for hverandre, og må Gud signe oss alle så vi kan være en kirke som kan demonstrere hans selvhengivende kjærlighet til alle mennesker i nød. Her er grenseløst mange mennesker i nød, og at vi kunne make å berge det som berges kan inn i hans frelsessamfunn og evige rike. For all diakonis intensjon og mål er sammen med Jesus å søke folk hjem til vår Far — han som er i himmelen.